Bijlage 1 Onderdelen en kernverplichtingen Europees economisch bestuur

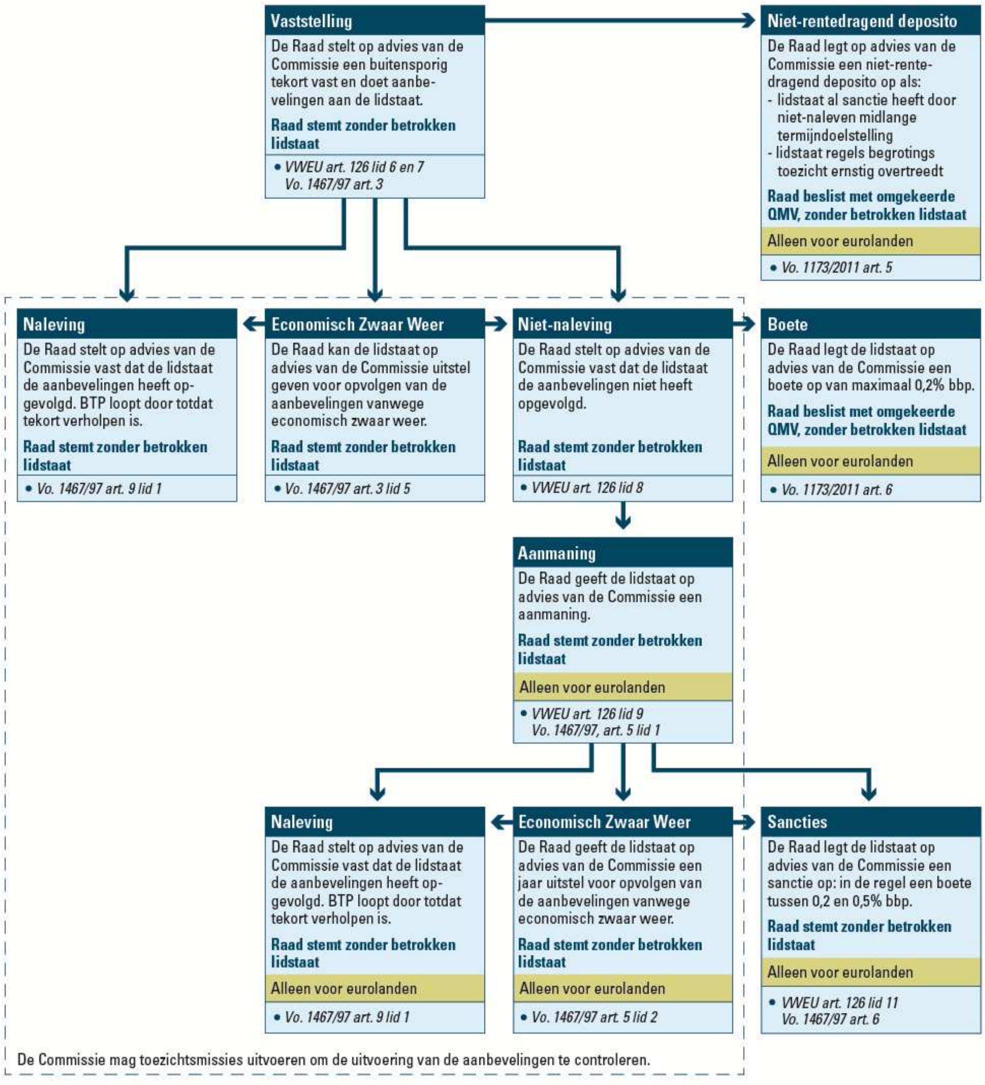
Onderdelen	(Wetgevings) instrument	Kernverplichtingen voor EU lidstaten	Kernverplichtingen voor EU instellingen	Preventieve of correctieve actie
Begrotings-toezicht	Preventieve arm SGP: MTD Vo. 1466/97 Voor: EU-28 Sinds: 1997#	*Indienen stabiliteits- of convergentieprogramma (SCP) met middellange termijndoelstelling (MTD) voor de begroting.	*Raad, EC: beoordelen SCP's en toezicht op uitvoering van SCP's. *Raad (op voorstel van EC): landenspecifieke aanbevelingen op basis van SCP's, jaarlijks in mei/juni.	Preventief
	Correctieve arm SGP: BTP Vo. 1466/97 Voor: EU-28, deels EU-17 Sinds: 1997	*Bij buitensporig tekort (BT): opvolgen aanbevelingen en/of aanmaningen van de Raad totdat BT verholpen is.	*Raad (op advies/voorstel van EC): vaststellen BT, geven aanbevelingen en/of aanmaningen -en evt. uitstel bij economisch zwaar weer- tot BT verholpen is.	Correctief
	VSCB Internationaal verdrag Voor: 25 EU-landen Sinds: 2012	*Implementeren MTD-norm en automatisch correctiemechanisme in nationale wetgeving (NL: Wet HOF). *Bij buitensporig tekort (BT): indienen v/e economisch partnerschapsprogramma (EPP) met beschrijving maatregelen en hervormingen noodzakelijk voor correctie BT.	*EC: vaststellen of implementatie correct is. *Bij buitensporig tekort (BT): Raad en EC beoordelen EPP's, toezicht op uitvoering van EPP's (en geven aanbevelingen / aanmaningen tot BT verholpen is).	Preventief (MTD) en correctief (BT)
	Twopack Vo. 473/2013 Voor: EU-17 Sinds: 2013	*Jaarlijks uiterlijk 30 april indienen nationale begrotingsplannen voor MTD; uiterlijk 15-10 indienen ontwerpbegroting voor jaar N +1; uiterlijk 31 december vaststellen definitieve begroting OF, indien niet haalbaar, starten uitgestelde begrotingsprocedures. *Bij buitensporig tekort (BT): indienen v/e economisch partnerschapsprogramma (EPP).	*EC, Eurogroep: monitoren en beoordelen van de ingediende ontwerpbegrotingsplannen. *Bij buitensporig tekort (BT): Raad en EC: beoordelen EPP's, toezicht op uitvoering van EPP's (en geven aanbevelingen / aanmaningen tot BT verholpen is).	Correctief
	Twopack Vo. 472/2013 Voor: EU-17 Sinds: 2013	*Bij verscherpt toezicht en aangevraagde financiële bijstand: indienen macro economisch partnerschapsprogramma (MEPP) (ter vervanging van EPP; ook vrijstelling van indiening van SCP).	*EC: lidstaat die ernstige moeilijkheden ondervindt c.q. dreigt te ondervinden, onder verscherpt economisch en budgettair toezicht stellen. *Bij verscherp toezicht en aangevraagde financiële bijstand: Raad en EC: beoordelen MEPP's, toezicht op uitvoering van MEPP's.	Correctief
Macro-economisch toezicht	MEOP Verordening 1176/2011 Voor: EU-28 Sinds: 2011	*Bij onevenwichtigheid: opvolgen van aanbevelingen Raad tot macro-economische onevenwichtigheid verholpen is.	*Bij onevenwichtigheid: Raad (op voorstel van EC): landenspecifieke aanbevelingen op basis van de resultaten van de diepgaande evaluaties van lidstaten die vermoedelijk zijn geraakt door macro-ec. onevenw., jaarlijks in mei/juni.	Preventief
		*Bij buitensporige onevenwichtigheid (BO): indienen plan met corrigerende maatregelen; implementeren corrigerende maatregelen tot BO feitelijk is opgelost.	*Bij buitensporige onevenwichtigheid: Raad (op aanbeveling van EC): vaststellen BO, toezicht op uitvoering corrigerende maatregelen.	Correctief
Thematische coördinatie	EU 2020 Commissiemede-deling op basis van Raadsbesluit en Raadsaanbeveling Voor: EU-28 Sinds: 2010	*Indienen nationaal hervormingsprogramma (NHP) met voorstellen voor structurele hervormingen, conform werkgelegenheidsrichtsnoeren en globale richtsnoeren voor	*Raad, EC: beoordelen NHP's en toezicht op uitvoering van NHP's. *Raad (op voorstel van EC): landenspecifieke aanbevelingen o.b.v. NHP's, jaarlijks in mei/juni.	Preventief

		economisch beleid (GREB).		

Bijlage 2 Buitensporigtekortprocedure

De EU houdt toezicht op de begrotingen van de lidstaten. Het tweede onderdeel van dit toezicht, ook wel bekend als de correctieve arm van het groei en stabiliteitspact, bestaat uit de buitensporigtekortprocedure. Lidstaten kunnen in deze procedure terechtkomen als hun overheidstekort boven de 3% bbp uitkomt of hun staatsschuld boven de 60% bbp. Er is dan sprake van een buitensporig tekort dat moet worden verholpen.

Stemprocedure in de Ecofin-Raad
De Raad stemt in principe met gekwalificeerde meerderheid (QMV), tenzij anders aangegeven. De betrokken lidstaat stemt niet mee. Daar waar de regels van toepassing zijn op eurolanden, stemmen in de Raad alleen eurolanden mee. Bij omgekeerde QMV wordt een voorstel van de Commissie automatisch door de Raad aangenomen, tenzij de Raad met een gekwalificeerde meerderheid tegenstemt.

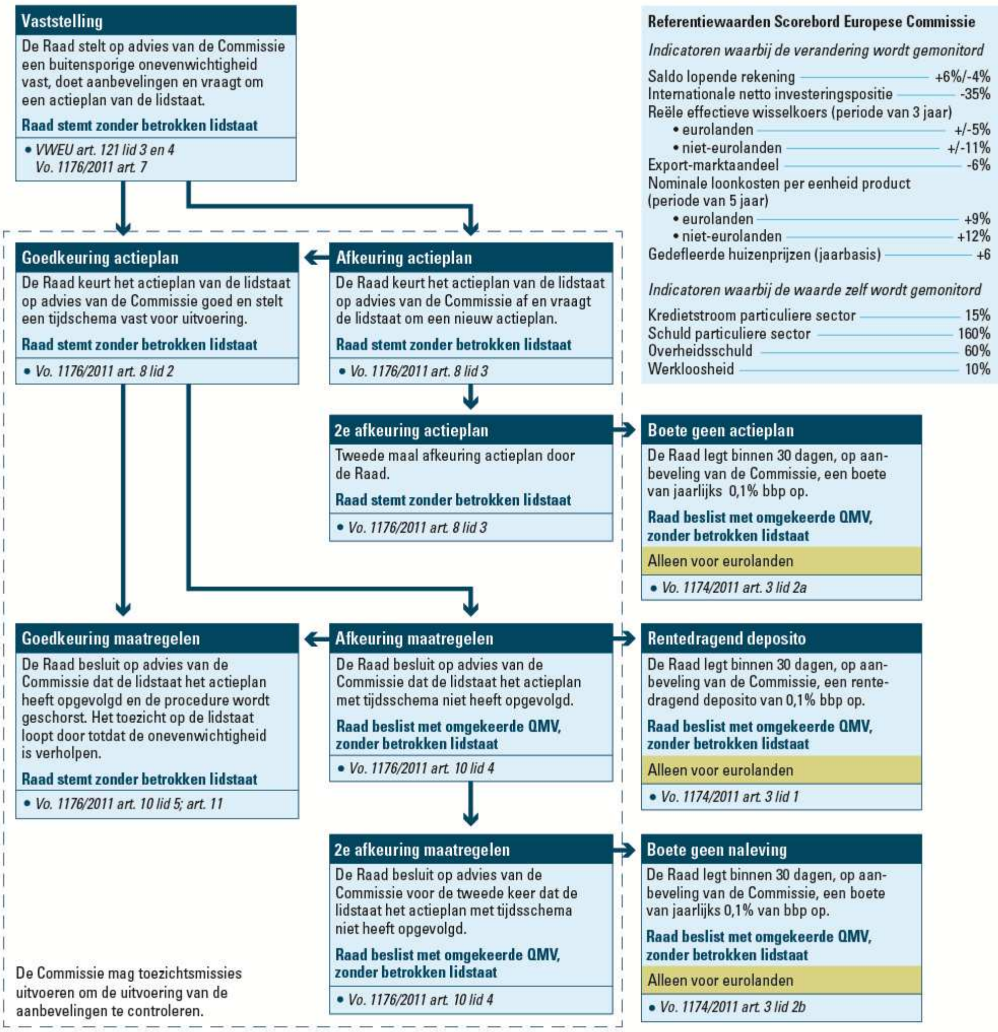

Vaststelling
De Raad stelt op advies van de Commissie een buitensporig tekort vast en doet aanbevelingen aan de lidstaat.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• VWEU art. 126 lid 6 en 7
Vo. 1467/97 art. 3
Niet-rentedragend deposito
De Raad legt op advies van de Commissie een niet-rentedragend deposito op als:
- lidstaat al sanctie heeft door niet-naleven midlange termijndoelstelling
- lidstaat regels begrotings toezicht ernstig overtreedt
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1173/2011 art. 5
Naleving
De Raad stelt op advies van de Commissie vast dat de lidstaat de aanbevelingen heeft opgevolgd. BTP loopt door totdat tekort verholpen is.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1467/97 art. 9 lid 1
Economisch Zwaar Weer
De Raad kan de lidstaat op advies van de Commissie uitstel geven voor opvolgen van de aanbevelingen vanwege economisch zwaar weer.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1467/97 art. 3 lid 5
Niet-naleving
De Raad stelt op advies van de Commissie vast dat de lidstaat de aanbevelingen niet heeft opgevolgd.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• VWEU art. 126 lid 8
Boete
De Raad legt de lidstaat op advies van de Commissie een boete op van maximaal 0,2% bbp.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1173/2011 art. 6
Aanmaning
De Raad geeft de lidstaat op advies van de Commissie een aanmaning.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• VWEU art. 126 lid 9
Vo. 1467/97, art. 5 lid 1
Naleving
De Raad stelt op advies van de Commissie vast dat de lidstaat de aanbevelingen heeft opgevolgd. BTP loopt door totdat tekort verholpen is.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1467/97 art. 9 lid 1
Economisch Zwaar Weer
De Raad geeft de lidstaat op advies van de Commissie een jaar uitstel voor opvolgen van de aanbevelingen vanwege economisch zwaar weer.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1467/97 art. 5 lid 2
Sancties
De Raad legt de lidstaat op advies van de Commissie een sanctie op: in de regel een boete tussen 0,2 en 0,5% bbp.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• VWEU art. 126 lid 11
Vo. 1467/97 art. 6
De Commissie mag toezichtsmissies uitvoeren om de uitvoering van de aanbevelingen te controleren.

Bijlage 3 Macro-economische onevenwichtighedenprocedure

De EU houdt toezicht op de macro-economische situatie in de lidstaten. De Europese Commissie houdt op een scorebord voor elke lidstaat een aantal economische indicatoren bij. Als zij vaststelt dat een lidstaat de afgesproken referentiewaarde van een indicator overschrijdt, kan zij nader onderzoek instellen. Vervolgens kan zij de Raad adviseren om een buitensporige macro-economische onevenwichtigheid vast te stellen, die door de betrokken lidstaat verholpen moet worden.

Stemprocedure in de Ecofin-Raad
De Raad stemt in principe met gekwalificeerde meerderheid (QMV), tenzij anders aangegeven. De betrokken lidstaat stemt niet mee. Daar waar de regels van toepassing zijn op eurolanden, stemmen in de Raad alleen eurolanden mee. Bij omgekeerde QMV wordt een voorstel van de Commissie automatisch door de Raad aangenomen, tenzij de Raad met een gekwalificeerde meerderheid tegenstemt.

Vaststelling
De Raad stelt op advies van de Commissie een buitensporige onevenwichtigheid vast, doet aanbevelingen en vraagt om een actieplan van de lidstaat.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• VWEU art. 121 lid 3 en 4
Vo. 1176/2011 art. 7
Referentiewaarden Scorebord Europese Commissie
Indicatoren waarbij de verandering wordt gemonitord
Saldo lopende rekening +6%/-4%
Internationale netto investeringspositie -35%
Reële effectieve wisselkoers (periode van 3 jaar)
• eurolanden +/-5%
• niet-eurolanden +/-11%
Export-marktaandeel -6%
Nominale loonkosten per eenheid product (periode van 5 jaar)
• eurolanden +9%
• niet-eurolanden +12%
Gedefleerde huizenprijzen (jaarbasis) +6
Indicatoren waarbij de waarde zelf wordt gemonitord
Kredietstroom particuliere sector 15%
Schuld particuliere sector 160%
Overheidsschuld 60%
Werkloosheid 10%
Goedkeuring actieplan
De Raad keurt het actieplan van de lidstaat op advies van de Commissie goed en stelt een tijdschema vast voor uitvoering.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 8 lid 2
Afkeuring actieplan
De Raad keurt het actieplan van de lidstaat op advies van de Commissie af en vraagt de lidstaat om een nieuw actieplan.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 8 lid 3
2e afkeuring actieplan
Tweede maal afkeuring actieplan door de Raad.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 8 lid 3
Boete geen actieplan
De Raad legt binnen 30 dagen, op aanbeveling van de Commissie, een boete van jaarlijks 0,1% bbp op.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1174/2011 art. 3 lid 2a
Goedkeuring maatregelen
De Raad besluit op advies van de Commissie dat de lidstaat het actieplan heeft opgevolgd en de procedure wordt geschorst. Het toezicht op de lidstaat loopt door totdat de onevenwichtigheid is verholpen.
Raad stemt zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 10 lid 5; art. 11
Afkeuring maatregelen
De Raad besluit op advies van de Commissie dat de lidstaat het actieplan met tijdsschema niet heeft opgevolgd.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 10 lid 4
Rentedragend deposito
De Raad legt binnen 30 dagen, op aanbeveling van de Commissie, een rentedragend deposito van 0,1% bbp op.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1174/2011 art. 3 lid 1
2e afkeuring maatregelen
De Raad besluit op advies van de Commissie voor de tweede keer dat de lidstaat het actieplan met tijdsschema niet heeft opgevolgd.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
• Vo. 1176/2011 art. 10 lid 4
Boete geen naleving
De Raad legt binnen 30 dagen, op aanbeveling van de Commissie, een boete van jaarlijks 0,1% van bbp op.
Raad beslist met omgekeerde QMV, zonder betrokken lidstaat
Alleen voor eurolanden
• Vo. 1174/2011 art. 3 lid 2b
De Commissie mag toezichtsmissies uitvoeren om de uitvoering van de aanbevelingen te controleren.

Bijlage 4 Waarborging kwaliteit EMU-data in Europees recht

Richtlijn / Verordening	**Doel**
Verordening 1173/2011	➢ Effectieve handhaving van het begrotingstoezicht. Art. 8, lid 3 regelt de bevoegdheid voor onderzoek door de Europese Commissie. ‘De Commissie kan alle onderzoeken uitvoeren, die nodig zijn om het bestaan van verkeerde voorstellingen als bedoeld in lid 1 vast te stellen. De Commissie kan besluiten een onderzoek te openen als zij meent dat er serieuze indicaties zijn voor het bestaan van feiten die een dergelijke verkeerde voorstelling kunnen vormen. Bij het onderzoek naar de vermeende verkeerde voorstellingen houdt de Commissie rekening met de opmerkingen van de betrokken lidstaat. Voor de uitvoering van haar taken kan de Commissie de lidstaat verzoeken informatie te verschaffen en kan ter plaatse inspecties uitvoeren; zij heeft toegang tot de rekeningen van alle overheidsinstanties op centraal, staats- en lokaal niveau en met betrekking tot de sociale zekerheid. Indien volgens het recht van de betrokken lidstaat voor inspecties ter plaatse de voorafgaande gerechtelijke toestemming is vereist, dient de Commissie daartoe de nodige verzoeken in.’
Richtlijn 2011/85	➢ Voorschriften voor begrotingskaders van lidstaten. Lidstaten moeten sneller een indicatie geven van de ontwikkeling van het overheidstekort en de overheidsschuld. Zij publiceren de risico's die overheidsinstellingen lopen met voorwaardelijke verplichtingen (bijvoorbeeld het afgegeven van garanties). Lidstaten dragen zorg voor een goede borging van de kwaliteit van de statistische bronnen via audits en controles.

Verordening 473/2013	➢ Voorschriften ter versterking van de monitoring van het begrotingsbeleid. In geval van een buitensporig tekort: De lidstaat die onder nauwlettender monitoring staat, gaat onverwijld over tot een alomvattende toetsing voor de overheid en de subsectoren ervan van de begrotingsuitvoering in de loop van het jaar. De toetsing heeft ook betrekking op de financiële risico's die aan overheidsentiteiten en -contracten verbonden zijn, voor zover deze tot het bestaan van een buitensporig tekort kunnen bijdragen. Op verzoek en binnen de door de Commissie vastgestelde termijn gaat de lidstaat die onder nauwlettender monitoring staat over tot: (a) de uitvoering van en rapportage over een omvattende onafhankelijke audit van de overheidsrekeningen in coördinatie met nationale hoge controle instanties met de bedoeling de betrouwbaarheid, volledigheid en juistheid van deze overheidsrekeningen te beoordelen voor de toepassing van de buitensporigtekortprocedure. In dat verband toetst de Commissie (Eurostat) de kwaliteit van de door de betrokken lidstaat gerapporteerde gegevens overeenkomstig Verordening (EG) nr. 679/2010, Art. 16: ‘1. De lidstaten zien erop toe dat de bij de Commissie (Eurostat) ingediende feitelijke gegevens in overeenstemming met de beginselen van artikel 2 van Verordening (EG) nr. 223/2009 zijn. De nationale bureaus voor de statistiek hebben hierbij tot taak erop toe te zien dat de ingediende gegevens in overeenstemming zijn met artikel 1 van de onderhavige verordening en de onderliggende boekhoudregels van het ESR 95. De lidstaten zien erop toe dat de nationale bureaus voor de statistiek toegang verkrijgen tot alle relevante informatie die zij nodig hebben om deze taken uit te voeren. 2. De lidstaten treffen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de instellingen en ambtenaren die zijn belast met de indiening van de feitelijke gegevens bij de Commissie (Eurostat) en van de onderliggende overheidsrekeningen, verantwoording moeten afleggen en handelen in overeenstemming met de beginselen van artikel 2 van Verordening (EG) nr. 223/2009.’
Voorstel tot wijziging van Vo. (EG) nr. 223/2009 (Europese statistiek)	➢ Voorwaarden die gelden voor nationale statistische instituten. Er komt een vertrouwensverbintenis voor de Europese statistiek. De Europese Commissie controleert deze regelmatig op basis van jaarlijkse verslagen van de lidstaten.
Verordening (EG) nr. 99/2013 Europese statistische programma 2013-2017	➢ Regels voor nationale statistische processen. ‘Iedere lidstaat doet het nodige om er voor te zorgen dat zijn statistische productieprocessen op gestandaardiseerde wijze worden opgezet en, voor zover als mogelijk, worden versterkt met auditmechanismen’.

Bijlage 5 Boekhoudstelsels en verantwoording in de EU

	Boekhoudstelsel (baten/lasten, kas of gemengd)	Boekjaar in 2013 behandeld	Moment waarop verantwoording af is en voorzien van oordeel SAI
▶ België	Baten/lasten	2012	Na juni t+1
Bulgarije	Gemengd	2012	Na september t+1
▶ Cyprus	Gemengd	2012	Najaar t+1
Denemarken	Baten/lasten	Afronding 2011; behandeling 2012	Maart t+2
▶ Duitsland	Gemengd	2012	Oktober t+1
▶ Estland	Baten/lasten	2012	Na augustus t+1
▶ Finland	Baten/lasten	2012	Geen formele dechargeprocedure; SAI rapport in mei t+1
▶ Frankrijk	Baten/lasten	2012	Vóór juni t+1
▶ Griekenland	Baten/lasten	Afronding 2011; behandeling 2012	Na september t+1
Hongarije	Kas	2012	Na augustus t+1
▶ Ierland	Kas	2011	Niet bekend
▶ Italië	Kas	2011	Niet bekend
Kroatië	Gemengd	2012	Juni t+1
Letland	Gemengd	2012	September t+1
Litouwen	Baten/lasten	2012	Na september t+1
▶ Luxemburg	Kas	2012	December t+1
▶ Malta	Gemengd	Afronding 2011; behandeling 2012	t+2
▶ Nederland	Gemengd	2012	Vóór zomer t+1
▶ Oostenrijk	Gemengd (2012); Baten/lasten (2013)	2012	Na september t+1
Polen	Gemengd	2012	Juli t+1
▶ Portugal	Kas	2012	Niet bekend
Roemenië	Baten/lasten	2011	Niet bekend
▶ Slovenië	Baten/lasten	2012	Na september t+1
▶ Slowakije	Baten/lasten	2012	Juni t+1
▶ Spanje	Baten/lasten	2011	Na oktober t+1
Tsjechië	Baten/lasten	2012	Mei t+1
Verenigd Koninkrijk	Baten/lasten	1 apr. 2012 - 31 mrt. 2013	Na juni t+1
Zweden	Baten/lasten	2012	Na mei t+1

▶ = Lidstaat uit de eurozone

Joris Fiselier *Infographics*

De tabel toont aan dat iets meer dan de helft van de lidstaten (eurozone en niet-eurozone) een baten-lasten stelsel hanteert. Oostenrijk is in 2013 overgestapt van een gemengd stelsel naar een baten-lasten stelsel. Het

kasstelsel wordt door vijf lidstaten gehanteerd, waarvan er vier afkomstig zijn uit de eurozone.

Bij de overgrote meerderheid, 20 van de 28 landen, wordt de financiële verantwoording afgerond in t+1. In zeven van de 28 landen is dit het geval in t+2 (Denemarken, Griekenland, Ierland, Italië, Malta, Roemenië en Spanje). Het Verenigd Koninkrijk hanteert als enige EU-lidstaat een gebroken boekjaar, van 1 april tot en met 31 maart.

De déchargeprocedure wordt in 21 van de 28 landen afgerond in t+1, waaronder Nederland. Finland kent geen formele procedure van deze aard, vier landen hebben hierover geen informatie verstrekt, en in Denemarken en Malta vindt de décharge plaats twee jaar nadat de begroting is uitgevoerd (t+2). In vijftien landen vindt de afwikkeling plaats in het najaar, in zeven landen in het voorjaar.

Bijlage 6 Afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
BNI	Bruto nationaal inkomen
BTP	Buitensporigtekortprocedure
BTW	Belasting toegevoegde waarde (omzetbelasting)
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Planbureau
EC	Europese Commissie
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPP	Economisch partnerschapsprogramma
ESR	Europees stelsel van nationale rekeningen
ESS	Europees statistisch systeem
EU	Europese Unie
GREB	Globale richtsnoeren voor economisch beleid
IV3	Informatie voor derden
LSA	Landenspecifieke aanbevelingen
MEPP	Macro-economisch partnerschapsprogramma
MEOP	Macro-economische onevenwichtighedenprocedure
MTD	Middellangetermijndoelstelling
NHP	Nationaal hervormingsprogramma
Raad	Raad van Ministers of Raad van de Europese Unie
Raad Ecofin	Raad Economische en Financiële zaken
SAI	Supreme audit institution
SCP	Stabiliteits- en convergentieprogramma
SGP	Stabiliteits- en groeipact
SP	Stabiliteitsprogramma
VSCB	Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de economische en monetaire unie
Wet HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
QMV	Qualified Majority Voting (stemming met gekwalificeerde meerderheid)